

Üzleti titok jogi védelme

Az Európai Bizottság több alkalommal hívta fel a figyelmet arra, hogy a know how és az üzleti titok védelme egyre kiemelkedőbb jelentőséggel bír a versenyképesség szempontjából. Az üzleti titok nemcsak a szellemi tulajdoni bejelentést megelőző kutatási szakaszban jelent hatékony védelmet, hanem ki is egészíti a szellemi tulajdonjogok által biztosított védelmet.

A Szellemi Tulajdon Világszervezete legutóbb májusban foglalkozott egy nagyszabású szimpózium keretében az üzleti titok védelmének jogi kérdéseivel, ahol kiemelt figyelmet kaptak az adataalapú gazdaság (egészségügy, autógyártás, energetika és pénzügyek) és a kiberbiztonság által támasztott kihívások.

Az Európai Unióban egy irányelv harmonizálta a tagállamok üzleti titok védelmével kapcsolatos szabályozást, amely eredményeként Magyarországon is külön törvény született az irányelv szabályainak nemzeti jogba való átültetéséről. Az irányelvre két fő okból volt szükség: egyrészt egyre gyakoribbak az üzleti titokkal való visszaélések, az ipari kémkedés, különösen online környezetben, Nem véletlen, hogy az Európai Bizottság is hangsúlyozza a kibervédelemmel kapcsolatos figyelemfelhívás és felkészülés kiemelt jelentőségét.

Az Európai Bizottság adatai szerint az online környezetben megvalósított üzleti titok eltulajdonítása közel 60 milliárd eurós kárt okoz az európai gazdaságnak, ezáltal korlátozza a gazdasági növekedést, és potenciálisan 1.000.000 munkahely elvesztéséhez járul hozzá. Az irányelv megalkotásának másik fontos oka az üzleti titokkal kapcsolatos szabályozás rendkívül alacsony szintű harmonizációja volt az Unió tagállamaiban. Egyes országokban hiányzott az üzleti titok fogalmának megfelelő definiálása, és az üzleti titok eltulajdonítása esetén rendelkezésre álló jogi eszközök is sok tagállamban nem álltak megfelelő módon rendelkezésre.

Az irányelv a fentiekre tekintettel egy egységes definíciót alkotott az üzleti titok fogalmára és egységes minimum szabályozást határozott meg az üzleti titok eltulajdonítása esetén igénybevehető jogi eszközök tekintetében. Az üzleti titok fogalmát illetően fontos követelmény, hogy egy olyan általánosságban nem ismert, kereskedelmi értékkel rendelkező, bizalmas üzleti információról legyen szó, amelynek a titokban tartása, védelme érdekében az üzleti titok tulajdonosa ésszerű lépéseket tesz. Ide tartozik többek között az üzleti titkok körének megjelölése, nyilvántartása, a védelmükre vonatkozó szabályzat megalkotása, fizikai és online biztonsági intézkedések alkalmazása, titoktartási nyilatkozat aláírása a vállalkozás partnereivel, a potenciális befektetőkkel, a titoktartási klauzulák alkalmazása a munkaszerződésekben, az üzleti titokhoz történő hozzáférés személyi körének nyilvántartása és korlátozása, a munkavállalóknak titokvédelmi tréning biztosítása.

Az üzleti titok fogalmával kapcsolatosan ugyancsak kiemelendő, hogy nem tartozik a szellemi tulajdonjogok körébe, ugyanakkor majdnem minden szellemi tulajdonjog keletkezésénél jelen van. A szellemi tulajdoni bejelentést megelőzően üzleti titokról beszélhetünk, továbbá az üzleti titok ki is egészíti a szellemi tulajdonjogokat. Szemben a szellemi tulajdonjogokkal, az üzleti titok például nem nyújt védelmet a párhuzamos feltalálókkal szemben, azaz, ha az üzleti titok tulajdonosától függetlenül egy másik feltaláló is rájön az adott megoldásra például. Ugyancsak szemben a szellemi tulajdonjogokkal, az üzleti titok nem jelent védelmet az ún. reverse engineering esetére, vagyis amikor a kész termék alapján, annak műszaki megoldásának visszafejtésével jut el egy harmadik személy az üzleti titok tárgyául szolgáló műszaki megoldáshoz. Jól ismert példái az üzleti titoknak többek között a Michelin gumi gyártási folyamata, vagy a Google kereső algoritmus.

Üzleti titok megsértéséről, eltulajdonításáról akkor beszélhetünk, ha az üzleti titkok megszerzésére a jogosult hozzájárulása nélkül, tisztességtelen eszközökkel került sor. Az üzleti titok eltulajdonításának esetére a legfontosabb jogi eszközök a bírói ideiglenes intézkedés, amellyel a jogsértésnek való nyilvánosság biztosítása mellett az üzleti titok használatának, forgalomba hozatalának, importjának a megakadályozását vagy leállítását kérheti a jogosult a bíróságtól, valamint ugyancsak kérhető a jogsértő termék lefoglalása és megsemmisítése is. Az ideiglenes intézkedések mellett igényelhető kártérítés is, melynek összege lehet egyfelől a jogosult tényleges kára, vagy lehetőség van egy piaci alapon kalkulált fiktív licencdíj alapú kártérítési összeg számítására is.